

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 551. Quotuplex sit censura.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

num, expressa his verbis à Christo *Matth. c. 18. v. 17. Si quis Ecclesiam non audierit, sit tibi sicut Ethnicus & Publicanus*, id est, à communione segregatus, constatque ex definitione Concil. Constantiensis *Sess. 8. errore 30. & Sess. 15. errore 9.* & ex constante ab Apostolorum tempore deducta Ecclesiae traditione & unanimi SS. PP. & DD. consensu, uti & ex ea ratione, quòd Ecclesia non possit cognoscere peccata merè interna, adeoque nec de iis iudicare, nec ea punire, quibus autem in specie concessa hac potestas, resolvetur paulò post speciali *quest.*

6. Dicitur sexto: *Fideles*: hoc est baptizatos, rationis ac doli capaces, viatores, tam laicos quam Clericos, quia hi omnes & soli sunt subditi Ecclesiae, eam ingressi per baptismum. *Can. de Judais. dist. 45. & c. gaudemus de divoritiis.* in quos verò in specie ferri nequeant censuræ, dicitur quoque paulò post speciali *quest.*

7. Dicitur septimò: *Suos*: id est iurisdictioni ordinariæ vel saltem delegatæ ferentis subiectos, c. à nobis de *sent. excom.* cum par in parem, c. *innovis de elect. inferior* in superiore, c. *cum inferior. de majorit.* imperium non habeat. Hinc summus Pontifex, quia nulli subiectus & omni iure humano superior est, nulli censuræ obnoxius est, *Laym. l. c. c. 4. n. 4. Castrop. l. c. p. 6. n. 3.* de quibus item plura in sequentibus.

8. Dicitur octavo: *Delinquentes*: cum enim, ut dictum, sit pœna medicinalis, necessariò culpam aliquam per ipsam corrigendam supponit. Circa quod tamen notanda diversitas inter censuras, dum excommunicatio major, cum sit pœna omnium maxima, tam à iure quam ab homine non nisi delinquenti ipsi infligitur, interdictò verò quandoque innocentes subijciuntur, v. g. dum eidem civitas aliave tota communitas ob delictum alicujus seu aliquorum supponitur, ut delinquens illius caput, aut quædam ejus membra suâ culpâ innocentes alios gravari animadvertentia citius respiciant. Quod idem etsi aliqui extendant ad suspensionem, dum volunt, suspensio collegio vel capitulo etiam singulares illius personarum culpæ expertes suspendi, rectius tamen id ipsum, nimirum suspensionem propriè dictam privantem iure proprio contrahi ob culpam merè alienam, negant *Nav. cit. c. 27. n. 151. Henricq. c. 34. n. 1. Laym. l. c. r. 5. p. 3. c. 1. n. 1. apud Wiestn. h. t. n. 11.* eò quòd suspensio sit gravis pœna, ea autem supponat culpam, quæ suos auctores tenere debet, nec ultrà protrahenda quam delictum fuerit repertum. c. *quæsit. de his qui à majori.* de quo vide plura apud *Castrop. r. 29. d. 4. p. 3.* ubi expresso, num suspensio alicui infligi possit ob culpam alienam.

9. Dicitur nono: *Et contumaces*: nimirum in Ecclesiam præcipientem aut prohibentem aliquid sub censura, ut *Suar. d. 5. f. 5. n. 6. Cönnick d. 13. du. 8. concl. 6. Laym. l. c. p. 1. c. 5. n. 2.* Unde censuram non incurrit committens peccatum solo iure naturæ prohibitum. *Abb. in c. quâ fronte. de appell. n. 10. Suar. d. 4. f. 5. n. 6.* cum censura sit pœna inobedientiæ, contemptus & contumaciæ contra potestatem ecclesiasticam, dum autem dicitur ob contumaciam incurrendam requiri contumaciam, intelligendum non est, quòd semper requiratur contumacia expressa & formalis, cum sufficiat virtualis & contemptus Ecclesiae interpretativus, in eo consistens, quòd quis sciat aliquid per legem aut legitimum Superiorem ecclesiasticum sub censura prohibitum, & tamen faciat: Arque ita ad excommu-

nicationem semper requiritur contumacia, quæ sit causa immediata excommunicationis, sive præcesserit aliud factum sive non, dum nimirum citatus quis stare noluit iuri, c. *ex parte de V. S.* dum autem delictum aliud præcessit ac proinde sententia excommunicationis processit non tantum ob contumaciam, sed etiam propter illud delictum, tale delictum vocatur causa excommunicationis, non immediata, sed mediata tantum, *Reiffenst. h. t. n. 13.*

10. Dicitur decimo: *Bonorum quorundam usu privat*, scilicet publicorum & communium, exercitium iurisdictionis ecclesiasticæ, perceptio Sacramentorum, indulgentiæ & publica Ecclesiae suffragia, aliæque similia bona spiritalia externa, non tamen bona propria & interna animæ, ut sunt dona gratiæ, virtutum theologiarum & moralium habitus, earumque actibus merendi, impetrandi, satisfaciendi vis, his enim spoliare, earumve usu interdiceret nequit potestas ecclesiastica. *Castrop. l. c. Laym. l. c. d. c. 1. n. 2.*

11. Dicitur denique: *Ad eorum emendationem*, sunt enim, ut aliquoties dictum, pœnæ medicinales, non mortales, ideoque delinquente à contumacia recedente, sunt relaxandæ. c. *ex literis de constitut. & c. quâ fronte. de appellat.* cisque canonica monitio seu commonitio præmittenda. c. *statutum. & c. Romana h. t. in 6.* ubi sententia excommunicationis absque competente monitione promulgata vocatur injusta.

Quæst. 551. Quotuplex sit censura?

Resp. Tres sunt celebriores divisiones censuræ; duæ primæ accidentales, nimirum ratione modi eas ferendi, tertia essentialis tanquam generis in species. Prima itaque censura alia est seu fertur ab ipso iure, nimirum per canones, constitutiones & statuta auctore Prælato Ecclesiastico illorum conditore. Altera ab homine, quæ à Iudice vel Prælato per modum mandati vel sententiæ judicialis fertur. Estque inter hos duos modos ferendi censuram hoc discrimen, quòd censura lata à iure, mortuo illius conditore canonis, seu constitutionis, perseverat canon, constitutio sic & ipsa censura. Lata ab homine ejus iurisdictione, morte vel alio modo finitâ, ipsa quoque expiret, & à nullo alio incurritur, etsi, qui eam incurserunt, ligati maneant, donec absolvantur. *Laym. l. 1. r. 5. p. 1. c. 2. Castrop. l. c. d. 1. p. 2. n. 8.* Ad hæc censura lata à iure nunquam ferri potest pro peccatis præteritis, sed solum pro futuris, lata ab homine non solum pro futuris, sed etiam pro præteritis in eorum satisfactionem & emendationem, *Castrop. l. c.* Censura lata ab homine subdividitur in specialem, quæ ob particulare factum & in personas determinatas fertur, ut si Episcopus excommunicaret Petrum ob illius à beneficio absentiam. Et in generalem, ut si excommunicaret omnes, qui furtum commiserunt. Neque his contrarium statuitur seu definitur in *c. Romana: de sent. excom. in 6.* dum ibi dicitur: *Caveant, ne tales excommunicationes, sive specialiter, sive generaliter pro culpis futuris ferre presument.* Indèque quidam dubitant, num quis præter Pontificem possit ferre censuram pro culpis futuris; nam præterquam id possint, qui pollent potestate legislativâ, ita ut tunc censura talis sit censura lata à iure, hic ad summum prohibetur censuram non à legislatore volente per hoc condere legem ferre, talem censuram per modum sententiæ, nisi subsit rationabilis causa, eaque in sententia exprimat, præterquam quòd

quod Suar. & Cönnich apud Castrop. n. 4. censeant, non contineri in eo textu præceptum, sed solum admonitionem, prout indicat verbum illud: *Caveant*: & si præceptum contineretur, consuetudine tamen vidente & non contradicente Principe sit abrogatum.

2. Secundò: Censura præsertim, quæ est à jure, alia est sententiæ latae, alia sententiæ ferendæ. Prior est, quam delinquens ipso facto seu criminis perpetracione sine alia sententiâ condemnatoria incurrit, quales jure decretæ intelliguntur verbis præteriti vel præsentis temporis significacionem habentibus. V. G. excommunicamus, anathematizamus, suspendimus, qui hoc fecerit, noverit se excommunicatum, excommunicationi subjaceat, vel in eam incidat; Prohibemus sub excommunicatione ipso jure, vel ipso facto sine alia sententiâ incurrenda &c. Censura sententiæ ferendæ est, quæ licet à jure statuta, à delinquente tamen non ipso facto statim incurritur, sed per sententiâ à Judice infligenda, cujusmodi censura denotatur ferè verbis futuri temporis. V. G. excommunicabitur, suspendetur, vel excommunicetur: prohibemus sub excommunicatione; volumus excommunicari; ita ferè Sylv. v. excommunicatio. 1. n. 22. Castrop. de lege pœnal. l. 2. c. 1. Suar. de cens. d. 3. f. 3. à n. 1. Laym. l. c. n. 3. ut autem censura censeatur latae sententiæ, non ambiguis, sed manifestis verbis est exprimenda, cum in pœnis benignior interpretatio sit facienda. Castrop. l. c. n. 5.

3. Tertiò: Censura essentialiter trifariam dividitur, nimirum alia est excommunicatio, alia suspensio, alia interdictum, ut constat ex c. *statutum*, de sent. excom. in 6. & præter has tres species censuræ non esse aliam tenent Nav. man. c. 27. num. 1. Lambertin. de jurepat. p. 1. l. 2. q. 9. a. 3. n. 3. Ugol. de cens. tab. 1. c. 26. Garc. de benef. p. 7. c. 13. n. 2. Suar. Tom. 5. in 3. part. d. 1. f. 3. Avil. de cens. p. 1. du. 5. Laym. l. c. c. 2. n. 1. Castrop. l. c. p. 1. n. 4. dicens communem & verissimam contra Sorum in 4. dist. 22. q. 3. a. 1. aliòsque Thomistas tribus dictis speciebus addentes cessationem à divinis, & irregularitatem ex delicto, & alios, insuper annuentes depositionem & degradationem, ita ut velint esse septem species censuræ, cujus contrarium ex c. *quarenti de V. S.* ubi Pontifex interrogatus de censuris, illas tres tantum enumeravit, quæ responsio eum sit in materia doctrinali, æquivaleret huic absolutæ: non sunt nisi tres dictæ, ne aliàs esset responsio imperfecta. Item ex ea ratione, quod definitio censuræ communiter recepta nulli alteri speciei nisi tribus enumeratis conveniat, dum cessatio à divinis est species quædam interdicti, vel non est tam pœna fidelibus imposta, quam signum quoddam mœoris Ecclesiæ ob injuriam sibi factam, depositio verò, degradatio & irregularitas non sunt pœnæ medicinales delinquente emendato auferendæ, sed ex se perpetuæ; censuræ autem etsi quoque privent fideles bonorum spiritualium usu, relinquunt tamen potestatem illum usum recuperandi.

Quest. 552. Quinam in specie habeant vel non habeant potestatem ferendi censuras?

1. **R**esp. primò: Potestate ordinariâ, qualis est, quæ alicui officio vel dignitati ecclesiasticæ, prout sunt ab Ecclesia instituta, annexitur in perpetuum, censuras ferre possunt imprimis summus Pontifex respectu omnium fidelium, ut Catholici omnes, dein Episcopi & Archiepiscopi in sua dice-

cesi quod ad sibi subditos. c. 1. de off. Ordin. Trid. sess. 6. de reform. c. 3. & sess. 14. c. 4. ita tamen, ut Archiepiscopus illas ferre nequeat respectu subditorum suorum suffraganeorum, nisi dum suffraganei diœcesim visitat, vel causa subditorum suffraganei ad ipsum devolvitur. c. *venerabilibus de sent. excom. in 6.* Tertiò Cardinales in ecclesia sui tituli, c. *his qua de majorit. & obed. & ibi DD.* Quartò Legatus sedis Apostolicæ in provincia suæ legationis. c. *Legatus de off. legat. in 6.* Quintò: Vicarius Episcopi generalis, quippe idem constituens cum Episcopo tribunal. c. 2. de consuetud. in 6. c. *Romana de appel. in 6.* idem est de Vicario capituli sede vacante, Trid. sess. 24. de reform. c. 16. & à fortiore de ipso Capitulo. c. *unic. de majorit. in 6.* Sextò: Concilia generalia per totam Ecclesiam, provincialia in sua provincia. Septimò: Abbates, Priores, Præpositi ecclesiarum collegiarum, & qui jurisdictionem in foro externo habent, Archidiaconi & Archipresbyteri, quieti ex primæva sua institutione eâ potestate carebant, c. 5. de off. Archipresb. modò tamen eorum aliqui ex consuetudine eam habent, Arg. c. *veniens. de eo qui surrive ordin. suscepti. & c. dubium de elect.* Octavò ex privilegio Papæ annexo eorum officio religionum Generales, Provinciales, Præpositi, Rectores, Guardiani, aliique Superiores locales habent, non tamen parochi, cum in foro externo jurisdictionem non exercent. Sylv. v. excommunicatio. 1. n. 5. Nav. man. c. 27. n. 5. Suar. de cens. d. 2. f. 2. Castrop. tr. 2. d. 1. p. 4. n. 2. non obstante textu c. *cum ab ecclesiis. de off. ordin. ubi rata habetur excommunicatio facta à plebano; nam is plebanus erat Præpositus Ecclesiæ collegiatæ, ut notat Avil. de cens. p. 2. c. 3. du. 2. vel ut Abb. in cit. c. n. 2. habebat hanc potestatem, vel si parochis concessa fuerit, eam contrariâ consuetudine abrogatam dicit Sotus in 4. dist. 22. q. 2. a. 1.*

2. **R**esp. secundò: Ex delegatione hanc potestatem habere possunt, quibus supradicti ordinariâ potestate gaudentes eam commiserint, cum potestate ipso, quod ordinariâ sit, possit delegari, prout constat ex *tit. de off. Ordin.* modò tamen is, cui delegatur, sit ejus capax, hinc is, cui delegatur, tempore delegationis debet habere usum rationis, debet esse baptizatus, item Clericus, seu habere primam tonsuram, quia merè laicus est incapax hujus jurisdictionis suscipiendæ. c. *Ecclesia S. Maria. de constit. c. judicatum. d. 89.* Ad eoque nec religio professo laico ea conferri aut delegari potest. Suar. d. 2. f. 2. n. 11. Laym. l. 1. sum. tr. 5. p. 1. c. 3. n. 2. Castrop. l. c. d. 1. p. 4. n. 3. Sed nec esse debet conjugatus, tamen enim Ordines minores habeat si que additus obsequio alicujus ecclesiæ, & habitum Clericalem gesserit (ob quæ privilegio canonis & fori gaudeat c. 11. de clericis conjugatis, juncto Trid. sess. 23. c. 6. de reform.) Ordinum tamen beneficiorumque & jurisdictionis administrationisque est omnino incapax, juxta expressum textum c. *sancti de Cler. conjug.* Abb. *ibid.* Covar. c. *alma mater. p. 1. §. 11. n. 3.* Cönnich. d. 13. du. 4. Suar. d. 2. f. 3. n. 1. Laym. Castrop. *ll. cit.* unde nec ex dispensacione Episcopi hæc potestas laicis & conjugibus committi potest, cum nemini præter Pontificem concessum sit adversus consuetudinem & Decreta universalis Ecclesiæ procedere. Suar. Laym. Castrop. *ll. cit.* Atque ex his à fortiore constat, fœminam hujus jurisdictionis incapacem esse, ut dicitur in c. *de monialibus. de sent. excom. & c. dilecti. de majorit. & obed. de cujus cap. intellectu vide Castrop. cit. n. 3. in fine.* Verùm tamen incapacitatem hanc non esse